

Oznámenie o výsledku vybavenia petície

Vybavovateľ petície: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“)

Názov petície: „Petícia za záchranu a udržateľnosť pracovných miest pre zdravotne postihnutých, znevýhodnených a zraniteľných občanov“

Text petície: „My, dolu podpísaní občania Slovenskej republiky, v súlade s čl. 27 Ústavy Slovenskej republiky a zákonom č. 85/1990 Zb. o petičnom práve, sa touto petíciou obraciame na orgány verejnej moci Slovenskej republiky, najmä na vládu Slovenskej republiky, Ministerstvo práce, sociálnych vecí Slovenskej republiky, Ministerstvo financií Slovenskej republiky a Národnú radu Slovenskej republiky so žiadosťou o nasledovné:

1. Zastavenie pripravovanej novely zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch,
2. Zachovanie doterajšej výšky vyrovnávacích príspevkov v zmysle § 19b zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch,
3. Zachovanie DPH pre sociálne podniky na úrovni 5%,
4. Poskytovanie príspevkov na dodatočné náklady a na činnosť pracovných asistentov pre zdravotne znevýhodnených v pôvodnej výške.

Zároveň žiadame poslancov a poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky aby:

- a) neprijali vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch,
- b) neprijali návrh na zvýšenie sadzby DPH pre sociálne podniky a podporili jej zachovanie na úrovni 5%.

Prijatie navrhovaného zákona by predstavovalo zásadný zásah do fungovania sociálnej ekonomiky na Slovensku a mohlo by viesť k oslabeniu alebo zániku významnej časti sociálnych podnikov. Následkom by bola strata pracovných miest pre zdravotne znevýhodnené osoby, ktoré patria medzi najzraniteľnejšie skupiny na trhu práce. Takýto vývoj by mal negatívny sociálny aj ekonomický dopad nielen na dotknuté osoby a ich rodiny, ale aj na verejné financie a miestne komunity.“

Je kvórová: nie

Počet osôb podporujúcich petíciu: 9 848

Dátum doručenia: 08. 04. 2026

Dátum vybavenia: 26. 08. 2026

Spôsob vybavenia: V zmysle § 5 ods. 6 zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov

Zdôvodnenie vybavenia:

Ministerstvu bolo dňa 08. 04. 2026 doručené podanie predsedu petičného výboru sociálnych podnikov, označené ako „Petícia za zachovanie pracovných miest zdravotne znevýhodnených“ vrátane 873 podpisových hárkov a zoznamu osôb podporujúcich petíciu elektronicky. Ministerstvo posúdením obsahu podania zistilo, že podanie je petíciou podľa

zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o petičnom práve“).

Vzhľadom na to, že petícia neobsahovala všetky náležitosti v zmysle zákona o petičnom práve, bol zástupca petičného výboru vyzvaný listom č. PET/1/2026-M_ODVKSAP, 41953/2026 zo dňa 16. 04. 2026 na odstránenie nedostatkov petície, ktoré boli odstránené dňa 19. 05. 2026, kedy bol ustálený aj názov petície na „Petícia za záchranu a udržateľnosť pracovných miest pre zdravotne postihnutých, znevýhodnených a zraniteľných občanov“.

Následne z dôvodu objasnenia nesúladu v niektorých údajoch podanej petície bol zástupca petičného výboru listom č. PET/1/2026-M_ODVKSAP, 60480/2026 vyzvaný na súčinnosť podľa § 6a ods. 1 zákona o petičnom práve. Súčinnosť bola poskytnutá dňa 01. 07. 2026, pričom v čase od odoslania výzvy na poskytnutie súčinnosti do jej poskytnutia lehota na vybavenie petície neplynula.

Podľa § 5 ods. 5 zákona o petičnom práve príslušný orgán verejnej moci je povinný prešetriť a vybaviť petíciu tak, aby zistil skutočný stav veci, jeho súlad alebo rozpor s právnymi predpismi a verejným alebo iným spoločným záujmom. Vo zvlášť zložitých prípadoch príslušný orgán verejnej moci písomne oznámi zástupcovi, že petícia sa vybaví v lehote najneskôr do 60 pracovných dní. Vzhľadom k náročnosti prešetrenia petície, nutnosti súčinnosti príslušného orgánu verejnej moci, bola lehota na jej vybavenie predĺžená, čo bolo zástupcovi petičného výboru písomne oznámené.

V zmysle § 5d zákona o petičnom práve: „Ak petíciu podporí aspoň 10 000 osôb, prerokuje ju príslušný orgán verejnej moci s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky so zástupcom a petičným výborom.“ V súlade so znením § 4a ods. 7 zákona o petičnom práve ministerstvo nezobralo do úvahy podporu petície tých osôb, ktoré na podpisových hárkoch o sebe uviedli údaje nečitateľne, neúplne; zároveň podpisové hárky elektronickej podpory neobsahovali údaje podľa § 4 ods. 2 a ods. 3 písm. a) zákona o petičnom práve. Na základe uvedeného ministerstvo zobralo do úvahy podporu petície v počte 9 848 osôb, čo nezakladá povinnosť ministerstva prerokovať petíciu so zástupcom a petičným výborom.

Ak z obsahu petície vyplýva, že petíciu nemožno vybaviť podľa § 5 odseku 5 citovaného zákona, orgán verejnej moci príslušný na vybavenie petície obsahujúcej žiadosť alebo návrh posúdi jej obsah a zašle písomnú odpoveď spolu s odôvodnením zástupcovi v lehote podľa § 5 odseku 5 zákona o petičnom práve. Ministerstvo posúdením obsahu petície zistilo, že petícia má charakter žiadosti.

Predmetnou petíciou podporovatelia reagujú na pripravovanú zmenu novely zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch“), a obsahuje štyri body:

1. Zastavenie pripravovanej novely zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch,
2. Zachovanie doterajšej výšky vyrovnávacích príspevkov v zmysle § 19b zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch,
3. Zachovanie DPH pre sociálne podniky na úrovni 5%,

4. Poskytovanie príspevkov na dodatočné náklady a na činnosť pracovných asistentov pre zdravotne znevýhodnených v pôvodnej výške.

K bodu č. 3 petície bolo z dôvodu objektívneho prešetrenia veci vyžiadané dňa 30. 07. 2026 stanovisko z Ministerstva financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo financií“), ako vecného gestora pre oblasť dane z pridanej hodnoty. Súčinnosť bola poskytnutá dňa 11. 08. 2026. V čase od odoslania žiadosti na poskytnutie súčinnosti do jej poskytnutia lehota na vybavenie petície neplynula.

Po posúdení, oboznámení sa s relevantnými informáciami o aktuálnom stave predmetnej problematiky a na základe poskytnutej súčinnosti a doručeného stanoviska ministerstva financií k bodu č. 3, bola zástupcovi petičného výboru v zmysle § 5 ods. 6 zákona o petičnom práve zaslaná nasledovná odpoveď:

1. Zastavenie pripravovanej novely zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch

K príprave novely zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch ministerstvo pristúpilo na základe doterajšej aplikačnej praxe a s cieľom zabezpečiť, aby verejné prostriedky skutočne pomáhali ľuďom, ktorí to potrebujú. Rezort reagoval na potrebu upraviť podmienky tak, aby v systéme zostali najmä tie subjekty, ktoré sociálne podnikanie vykonávajú transparentne a v súlade s jeho skutočným poslaním. Novela zákona má vytvoriť dlhodobu udržateľný rámec, ktorý bude lepšie fungovať v praxi a bude kompatibilný s európskymi trendmi. Návrh novely zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch bol pripravovaný v spolupráci s Alianciou pre sociálnu ekonomiku, ktorá ako strešná organizácia sektora sociálnej ekonomiky zastupuje viac ako 200 registrovaných sociálnych podnikov. Návrh novely podporil aj Najvyšší kontrolný úrad. Aktuálne je návrh zákona v štádiu rokovania v Národnej rade Slovenskej republiky (pred II. čítaním).

2. Zachovanie doterajšej výšky vyrovnávacích príspevkov v zmysle § 19b zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch

Doterajšie percentuálne výšky príspevkov zostávajú nezmenené. Novelou zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch sa nemení výpočet výšky vyrovnávacieho príspevku, znižuje sa iba maximálna výška vyrovnávacieho príspevku, a to na sumu minimálnej mzdy platnej v kalendárnom roku, za ktorý sa vyrovnávací príspevok poskytuje (v roku 2026 to je 915 eur). Ide o systémové opatrenie, ktorého cieľom je zefektívniť a stabilizovať mechanizmus poskytovania vyrovnávacích príspevkov, ako jedného z nástrojov aktívnej politiky trhu práce. Výška poskytovaných príspevkov, by mala len kompenzovať znevýhodnenie integračného podniku z dôvodu zamestnávania znevýhodnených a zraniteľných osôb, nie pokryť väčšinu alebo všetky mzdové náklady na zamestnávanie týchto osôb. Zároveň súčasný systém nie je dlhodobu finančne udržateľný, keďže jeho výdavky rastú rýchlejším tempom ako disponibilné zdroje určené na podporu zamestnávania znevýhodnených skupín. Takto nastavený model prispeje k dlho dobejšej stabilite systému aktívnych opatrení, pričom

umožní zachovať podporu znevýhodneným skupinám pri súčasnom dodržaní zásad rozpočtovej disciplíny a udržateľnosti verejných financií.

3. Zachovanie DPH pre sociálne podniky na úrovni 5%

Ministerstvo financií uviedlo, že podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, sa na tovary a služby, ktoré v rámci aktivít sociálnej ekonomiky dodáva registrovaný sociálny podnik, ktorý 100 % svojho zisku po zdanení používa na dosiahnutie svojho hlavného cieľa, uplatňuje znížená sadzba DPH vo výške 5 %. Zároveň poukázalo na to, že táto forma zvýhodnenia môže vytvárať nerovnaké podmienky na trhu a priestor na jej účelové využívanie, najmä ak sociálny podnik dodáva rovnaký alebo porovnateľný tovar a služby ako bežné podnikateľské subjekty. V rámci diskusií o ďalšom nastavení systému podpory sociálnych podnikov bol posudzovaný aj mechanizmus, ktorý by predpokladal zrušenie zníženej sadzby DPH a jej nahradenie adresnejšou formou podpory prostredníctvom kompenzačného príspevku. Ministerstvo financií však zároveň uviedlo, že vzhľadom na nesúhlas zo strany sektora sociálnej ekonomiky, miest a obcí, ako aj politického prostredia sa zrušenie zníženej sadzby DPH na plnenia poskytované sociálnymi podnikmi nateraz nejaví ako príliš reálne.

4. Poskytovanie príspevkov na dodatočné náklady a na činnosť pracovných asistentov pre zdravotne znevýhodnených v pôvodnej výške

Doterajšia zákonom o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch stanovená výška vyrovnávacieho príspevku určená na dodatočné náklady pre jedného zdravotne znevýhodneného zamestnanca sa nemení. Novelou zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch sa však ustanovuje pomerné krátenie maximálnej výšky vyrovnávacieho príspevku pri vybraných druhoch dodatočných nákladov, keďže predchádzajúca aplikačná prax ukázala, že pomerné krátenie je z dôvodu hospodárneho, účelného a najmä efektívneho vynakladania finančných prostriedkov nevyhnutné.

Touto odpoveďou považuje ministerstvo petíciu podľa zákona o petičnom práve za vybavenú.